

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyen szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 248. szám.

Kedd, október 30.

A helyzet.

(Politikai munkatársunktól)

Budapest, október 29.

Ma találkozott a magyar miniszterelnök és az új külügyminiszter Budapesten. Mi sem természetesebb annál, hogy ennek a találkozásnak nagy hordereje van, de nem a krízist jelenti. Egyáltalán korai volna arról beszélni, hogy krízis van.

A krízisnek alapja csak az lehet, hogy a hadvezetőség részéről egyenesen fölvetik az ujonclétszám fölemelésének kérdését, amire a válasz a katonai kérdések egész komplexumának napirendre tűzése. Amíg azonban ez nem történik meg, az átmeneti kormányzás a paktumban és a kormány programjában lefektetett elvek szerint folyik tovább.

De bármennyire is erősítse Schönaich báró, hogy távol állott tőle nyilatkozatával a válságot felidézni, politikai körökben ma még sem beszélnek egyébről, mint arról: kérnek-e létszámemelést s ha igen, meg lehet-e szavazni.

A kérdés eldöntésében természetesen a függetlenségi pártnak jut a vezérszerep. Hogy mi ennek a pártnak a hangulata, arra nem olyan könnyű felelni. Hogy ma az a jelszó, hogy katonai vívmányok nélkül nincs létszámemelés, még nem döntő, hisz még nem mondták ki az utolsó szót. Inkább azt kellene tehát kérdezni, hogy a függetlenségi párt egy tekintélyes része hajlandó-e a létszámemelést megszavazni, ha ennek megtagadása a kormány demisszióját vonná maga után, ami ismét súlyos bonyodalmakra adhatna okot. Ha a most uralkodó hangulatból következtetni szabad, úgy azt kell mondani, hogy a túlnyomó többség nincs az emelés mellett.

A komoly politikusok oda törekzenek, hogy mostanában minden válság elkerültesse. Mert a rombolásnak is csak akkor van célja, ha utána új alkotás lehetséges. De hogy mi történik, ha ezt a kabinetet is megörlök a katonai kérdések, arra ugyan nehéz volna felelni. A hadügyminiszter és a magyar miniszterelnök találkozása, mely valószínűleg pénteken fog megtörténni, talán tisztázni fogja a nehéz kérdést.

A párdányi mandátum.

— október 30.

Említettük, hogy a m. kir. Curia a f. évi május hó 15-én Párdányban megtartott országgyűlési képviselőválasztást, amelyen dr. Kiszely Kalmán megválasztott országgyűlési képviselőnek jelentett ki, az 1899. évi XV. t. c. 3. § a 21. pontja alapján érvénytelennek mondta ki, dr. Löffler Ármint küldöttségi elnököt és a választás védelmére kelt választókat, ugymint Rankov Lajost és társait egyetemlegesen s végrehajtás terhe mellett kötelezi arra, hogy a kérvényezőknak 3600, azaz háromezerhat száz korona költséget 15 nap alatt megfizessenek.

Dr. Kiszely Kalmán és a kérvényezők között a költségeket kölcsönösen megszünteti, ellenben a kérvényezőket egyetemlegesen kötelezi arra, hogy dr. Pollák Viktor választási elnöknek 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett 500, azaz ötszáz korona költséget megfizessenek.

Dr. Ragályi Lajos költségeit 3600 (háromezerhat száz) koronában, dr. Edvi Illés Károly költségeit 3000 (háromezer) koronában saját felsikkal szemben megállapítja.

Az ítéletet tegnap kézbesítették a feleknek a következő indoklással:

A kérvényezők az 1899. évi XV. t. c. 3. § a 21., 26., 2. 6. pontjai alapján kérelmeztek a Párdányban 1906. évi május hó 15-én megtartott országgyűlési képviselőválasztás érvénytelenítését és pedig a jelzett 21. pont alapján abból az okból, hogy a 2-ik küldöttség elnöke dr. Löffler Ármint, a megállapított sorrendben szavazásra meg nem jelent Német községet szavazásra nemcsak fel nem hívta, de sőt a németi szavazókat a szavazásra bocsátástól kifejezetten eltiltotta.

Ezen 2-ik küldöttség eljárásáról felvett és a belügyminisztériumtól megszerzett eredeti jegyzőkönyv szerint, midőn Német községre került a szavazás sora és a közigazgatási hatóság azt jelentette, hogy azon községben oly nagy a megfélemlítés, hogy a szavazók egy része és az azonossági tanúk nem jöhettek a választás színhelyére, a 2-ik küldöttség elnöke, dr. Löffler Ármint azt a rendelkezést tette, hogy „Német község szavazás végett az összes községek után, de azon községek előtt fog szavazni, mely községek a megállapított sorrendben meg nem jelentek”.

Továbbá, hogy „a midőn Német községre került a sor” és Ernst Lajos bizalmi férfi annak szavaztatása ellen felszóllalt, dr. Löffler Ármint küldöttségi elnök következőleg rendelkezett: Ennek folytán elnök arravaló tekintettel, hogy Német község bírja, sem helyettese, sem esküdtségi közül egyik sem jelentkezhett és így a választók azonossága ellenőrizve nincs, eirendeli, hogy a jelentkező szavazók pártokra való tekintet nélkül visszautasítottak és a visszautasított szavazatok közé vétettek fel”.

A 2-ik küldöttség eljárásáról felvett ezen jegyzőkönyvből tehát nem állapítható meg, hogy az 1899. évi XV. t. c. 3. § a 21. pontja rendelkezésének megfelelően dr. Löffler Ármint küldöttségi elnök, Német községet a szavazásra felhívta s illetve felhívta volna, sőt azaz elnöki rendelkezés, hogy a szavazásra jelentkező választók mind vissza fognak utasítani, arra mutat, hogy ez a felhívás nem történt meg.

Fennforogván tehát az 1899. évi XV. t. c. 3. § a 21. pontja alá vont érvénytelenítő ok: a választást érvénytelennek kellett kimondani, minek folytán, tekintettel a tárgyalásra s illetve az ügynek állására, a kérvényben felhozott többi érvénytelenítési okra nézve a rendelkezés feleslegessé vált.

Az ítéletnek a képviselőház elnökehez átküldése az 1899. évi XV. t. c. 125. §-án, a költségekre vonatkozó rendelkezés pedig annak 127. §-án alapszik és pedig a választási elnöknek, dr. Pollák Viktornak, az idézett 127. §-a végső bekezdésére figyelemmel, költséget azért ítéltetett, mert tekintettel az 1899. évi XXXIII. t. c. 83. § a második s fenntartott bekezdésére, az 1899. évi XV. t. c. 154. § a hetedik bekezdésére s a 159., 160. §-ok vonatkozó rendelkezéseire is,

A „TORONTÁL” tárcája.

Rákóczi.

A bujdosók hamvainak hazahozatala alkalmából írta s a nagybecskereki áll. polgári fiúiskola 1903. szeptember 29-én rendezett ünnepélyén elmondta Török Ferenc.

Ébredjétek kuruc vitézek! Föl Rákóczi, Bercsényi, Bottyán, Forgách, Károlyi, Balogh, Pekry, Barkóczy, Eszterházy, Ocskay, Bezeredy föl! Hadd lángoljon még egyszer a vért fölforgató szent tűz; hadd keljen ismét csatára az égengető fergeget; hadd dörögjön az ágyu s csattogjon a kard a szent szabadság védelmében.

Ébredjétek „vitéz magyarok vezérei”, hogy ez ifju nemzedék önzetlen nemes tettekből merítsen erőt, lelkesedést, itt gyujtsa lángra ideálizmusa szent tüzet, itt éléssze hazafiságát!

Ébredjétek „magyar népnek elő tüköri, fényes csillagi”!

S ime, mintha az ébresztgető szónok fogantatja lenne, e nagy napon öröm és bánat, keserűség és fájdalom járja át egész valónkat, amint a mult kődeből élénk bontakoznak a fenséges képek, lelki szemünk elő tárul Rákóczi élete s vele a kuruc korszak.

E őttünk áll a hermafél száz év előtti sebekkel borított beteg Hungária, mikor cudar gazok prédája lesz a hármás halom s négy folyam térékőze, kik mint a názáreti Jézust, tövissel koszoruzzák, kigunyolják, szembe pökdöcsik, keresztre feszítik ezt a szegény magyar nemzetet, melyet először koldussá, aztán rabhá akarnak tenni.

S nemzetünk e gyászos szakában születet meg Borsiban, 1676. március 27-én, fejedelmi biborban, fényes udvarnép seregétől környezve a Rákóczi fejedelmi háznak, anyai ágon a Zrínyi-nemzetségnek egyetlen sarjadéka, kit már származása s a végzet is kijelölt arra, hogy folytassa a Rákócziak, a kibalt Zrínyiek és Frangepánok, valamint a Thökölyök küzdelmét a bécsi kormány

beolvasztó politikája ellen s a nemzeti szabadság ügyét képviselje.

Látjuk Rákóczit zsenge ifjúságában Sárospatakon, majd Regécen és Munkácsen, már negyedfél hónapos korában mint apátlan árvát, növekedve férfias lelkű anyja vezetése alatt, magyar környezetben.

S mintha a sors elő akarna készíteni a férfikorában reá váró nagy küzdelmekre, már 8 éves korában mostoha atyja a „Kuruc király” táborában találjuk, kiteve a tábori élet sanyarúságainak, a hadi események bizonytalanságának, a duló járvány veszélyeinek. S hogy Thököly gonosz lelkű tanácsosainak áldozatul nem esik, kik még reggel akarják láb alól eltenni urok szerencsésének akadályát, a duszgadzog örökös, hű kamarásának s az isteni gondviselésnek köszönhetjük.

Majd Munkácsen látjuk az alig tíz éves ifjút, a hősiégre és kitartásra nézve egyaránt világhírűvé lett harmadfél évig tartó várvédelemben, ágyudörgés, golyósvöltség, bombabullás, sortűzek ropogása, di-dalmas hadok ünnepélyei közepette, mikor hőselkű anyja méltan írja szerelmetes Urának Váradra: „Senki sem engemet, sem két gyermekemet megijedjé állapotall bizony nem láta; valamint eleim: úgy voltunk készek fejünk fennálltáig várat megtartani, életünk letételével”.

S előttünk zajlik le a Rákócziak egyik leggyászosabb eseménye, Munkács kapitulációja, mikor a hatalom felvén a Rákóczi név varázsától, a kis Ferkót örökre elszakítja szülőjétől s a neuhausi jezsuiták kollegiumába, testvérét, Juliánát pedig a bécsi orszolyaszűzek zárdájába hurcolja.

S látjuk a fejedelemasszonyt, — ki csak évek multán egyesülhet férjével, holtig megosztva vele a hontalanság keserű kenyerét, — látjuk őt elmerengni a multakon s tragikus sorsán: — atya és nagybátyja, a szabadságügy bajnokai vérpadon, hóhérpállós alatt, első férjét fejedelmi

válságdíj mentvén meg a hasonló sorstól; egyetlen fivére Tiroi egyik sziklavarában, örökös fogóságban; két nővére mint apáca, a kolostorban; anyja e csapások sulya alatt örülten; legfőbb reménye, a család büszkesége és nevének fentartója Csehországban, a jezsuiták karma közt; hön szeretett második férje a nemzeti ügy számküzdött martirjaként, mint bujdosó idegen földön; a Zrínyi, Frangepán és Thököly javak elkobozva; a Rákóczi birtok a magyarfaj halálos ellenségének, az árvák gyámjának, Kollonicsnak a kezében; — s bámuló részvéttel hajlunk meg lelki nagysága előtt, mely ennyi iszonyu csapást oly fontos nyugalommal tudott elviselni.

Hat év röpül el lelki szemünk előtt, míg a serdülő Rákóczi tanulmányait a neuhausi kollegiumban, a prágai egyetemen s külföldi tanulmány útján kiváló észtehetséggel befejezi.

S bár a cél az volt, hogy a nagynevű magyar család utolsó sarja jezsuita, — nővére apáca legyen, hogy a Rákóczi birtok 1,200 000 hold föld és töméntelen kincs a jezsuita rend birtokába jusson: a sors könyvébe más volt írva.

Ime Juliánka Aspremont grófné lesz, kiszabadítja a jezsuiták karmaiból öcsjét s férjével kieszközli, hogy a 18 éves ifju nagykorussá váljon, tekintve „elméjének elegendő érettségét és mély belátását, mely magának a teljes koruságnak is eléggé, sőt nagyon is megfelel” az 1694-ben kelt kir. dekretum szerint.

Ime Rákóczi, Magyarország legelső, legnagyobb nemzetségének egyetlen férfiagya! bár zsenge és serdült korában számtalan viszontagság, veszély, hanyattatás, durva erőszak, lealáztatás, lelki és testi épege — nemes jelleme — hazafiai érzülete ellen irányzott kisértés, megpróbáltatás, fondorlat, üldöztetés éri: mégis feltűnő szépségű, magas, karcsu, deli természetű, sokoldalú ragyogó tehetségekkel ékes férfiú lesz, javainak önálló ura, sárosi főispán s boldogságának tetőpontján, a kölni domban hitvesévé tevén

amelyek szerint a küldöttségi elnök a szavaztatás körül a választási elnöktől függetlenül s önállóan jár el, nem merült fel adat arra, hogy a választási elnök ellen a kérvény alapos okból intézettek volna, míg ellenben dr. Kiszely Kálmán irányában, az ügy jelen állásában, a panasz alaptalan volta kimondhatónak nem találtattat s ezért irányában a kérvényezők költségben nem marasztaltattak.

HIREK

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/3 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután: ugyanazon napokon este 1/3-1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 órától este 10 óráig.

Október 31. Tanítók gyűlése.
November 4. Vörös-kereszt ülése.
November 12. Közig. biz. ülése.

— **Kinevezések a honvédségnél.** A Nagybecskerekben állomásozó honvédszászlóalj tisztikarában a novemberi előléptetések alkalmával a következő kinevezések történtek: Szauerwald Vilmos főhadnagyot századosná, Krzempelka Jenő hadnagyot főhadnaggyá, Komcsák Miklós tiszthelyettesét pedig hadnaggyá léptették elő.

— **Esküvő.** Rukavina Arthur cs. és kir. 29. gyalogezredbeli hadnagy ma délelőtt lépett házasságra a nagybecskereki anyakönyvi hivatalban Bakálovich Elvira urhölgygyel, néhai Bakálovich József volt nagyikindai főszolgabíró és neje szül. Issekutz Mária bájos és nagyműveltségű leányával. Az esketési aktusnál Veszelj Rezső cs. és kir. százados és dr. Mihálovits Ödön árvaszéki elnök működtek közre. Az anyakönyvi hivatalból a fiatal pár a róm. kath. plébánia-templomba vonult, ahol Magyar Pál plébános adta rájuk az egyházi áldást.

— **Rákóczi-ünnep a vármegyében.** Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozatala alkalmából Torontálvármegye legtöbb helyén lelkes ünnepségek voltak. A vármegye egyes községeiben lefolyt Rákóczi ünnepekről a következő jelentéseket vettük:

Nagyszentmiklóson az előjáróság intézkedése folytán a község lobogódiszt öltött s majdnem minden ház tetején nemzeti színű zászló lengett. Impozánsan fel volt díszítve a járásbíróház épülete. A homlokzatot 2 hatalmas

e célra festett Rákóczi címer ékesítette és ezek körül több Rákóczi zászló lengett, fölöttük pedig a nemzeti színű zászló a magyar koronával. Szombaton reggel 9 órakor nyilvános istentisztelet tartottak a róm. kath. templomban, melyet Pacha István apát-plébános celebrált. Ezen istentiszteleten az összes hatóságok és iskolák is részt vettek. Hétfőn az összes harangokkal harangoztak és úgy a zárdában, mint a polgári fiúiskolában, valamint a többi iskolákban emlékünnepeket rendeztek.

Valkány nagyon készült, hogy méltó módon fogadja a hazatérő fejedelmet és kíséretét. Szombaton reggel mozsárdurranás jelentette az ünnepély kezdetét. Délelőtt 9 órakor díszközgyűlés volt, onnan vonult az egész közgyűlés a gör. kel. román templomba, ahol az ünnepélyes istentisztelet nagy segédlettel tartott meg. 11 órakor pedig a róm. kath. templomban volt fényes istentisztelet. Az egész község ünnepi dísz öltött és a házak mind fel vannak lobogóva. Délután 4 órakor zeneszó mellett indult a nagy menet az indóházhoz zászlókkal, lámpionokkal és égő faklyákkal. A menetben majdnem az egész község részt vett. A hölgyek rózsákat vittek Zrínyi Ilonának és a község nevében a jegyző egy gyönyörű koszorút helyezett II. Rákóczi Ferenc koporsójára. Dankó Pista öcsese bandájával kurucnótákat játszott a fogadtatás alkalmával. A pályaudvar pazarul volt feldíszítve és nagy lelkesedés uralkodott a községben. Este a község ki volt világítva.

Nagyszönten szintén lelkes emlékünnepe volt 28-án. Egy 14-es bizottság, Buding Károly községi bírónál az élén, lelkes léptetést rendezett, melyen alkalmi beszédet mondtak, szavaltak és énekeltek. Azonkívül a nap emlékére ötszázal több emléktárgyat osztottak ki az ifjuság között.

Módoson szombaton Rankov Lajos plébános fényes gyászmisét tartott a róm. kath. templomban Rákóczi Ferenc és bujdosásukból hazatért társaiért. A templom közepén ércoporsó volt fölállítva s a ravatalt Rákóczi képe díszítette. A gyászmisén az ottani hatóságok, a tanulóifjuság és nagyszámú közönség vett részt. — Misa után félőráig szóltak a templom harangjai.

Törökkanizsán szombaton délelőtt az ottani róm. kath. templomban requiem volt. A gyászmisén úgy az állami, valamint a magánhivatalok tisztviselői és a közönség nagy számmal vett részt.

A nagybecskereki zárdában tegnap délelőtt 9 órakor iskolai Rákóczi-ünnepély volt a következő műsorral:

1. Kölcsey: „Himnusz”, énekeltek a polg. iskola növendékei. 2. Pósa: „Rákóczi tárogatója”, szavaltta Pretz N. 3. Alkalmi beszéd, tartotta Magyar Pál pápai kamarás, plébános. 4. „Hunyadi induló”, zongorán előadta: Szalavary E. és Weiserschan M. IV. o. tan. 5. János: „Zrínyi I. bucsuja”, szavaltta Bogcha

J. G. „Kurucdalok”, énekeltek a polg. iskola IV. oszt. növendékei. 7. „Rodostón” párbeszéd, elmondták: Mundloch E. IV. és Westermayer P. III. o. t. 8. „Kurucdalok”, zongorán előadta: Radd J. 9. Lóvay: „Mikes”, szavaltta Molnár L. IV. polg. o. t. 10. „Rákóczi induló”, zongorán előadta Forster I. 11. „Szózat”, énekeltek a polgári iskola növendékei.

— **A Hitelbank új aligazgatója.** A torontálmegyei takaré- és hitelbank igazgatósága Herzl Sándort, a bank érdemes, buzgó főkönyvelőjét az aligazgatói címmel ruházta fel.

— **A nagybecskereki árvaház.** A nagybecskereki róm. kath. árvaházi bizottság tegnap délután Franz J. L. elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen voltak: Magyar Pál, dr. Grandjean József, Steinitzer Géza, Baaden Károly, Weiss Izidor, Grandjean Eda, Wégling István bizottsági tagok és Szegeft Sándor jegyző. Elnök jelenti, hogy az árvaház alapszabályát és házirendjét a belügyminiszter többszöri sürgetés dacára még nem hagyta jóvá, ennek folytán az árvaház még nem kezdhetette meg működését. Jelenti továbbá, hogy eddig 16 alapító, 42 rendszeres és 89 pártoló tagja van a bizottságnak és hogy a Ferencendi apácák főnöknője megtekintette az immár teljesen átalakított épületet és azt teljesen megfelelőnek tartotta. Az egyesület anyagi erejének gyarapítása céljából a bizottság szélesebb körű gyűjtést fog rendezni és a megyés püspök útján a főpapságot is fel fogja kérni az alap anyagi támogatására. A templomban bizonyos alkalmakkor tartandó prédikációk alatt uri hölgyek gyűjtést fognak rendezni az alap javára. Végül elhatározta a bizottság, hogy a tél folyama alatt nagyszabású estélyt fog rendezni az árvaház céljaira.

— **Diákok a sörfőzdében.** A nagybecskereki felső kereskedelmi iskola diákjai ma délelőtt Perl Mihály tanár vezetésével megtekintették a helybeli Dungszy-féle sörfőzde berendezését és üzemét. A tanulmányos szemle után a sörfőzde előzékeny vezetősége meg is vendégelte a diákokat.

— **Halálozás.** A nagybecskereki ügyvédi kar egyik köztisztviselőjében álló tagja, dr. Petrovics Szvetozár ma reggel hosszú és nehéz szenvedés után elköltözött az élők sorából. Az alig 41 esztendőes férfi pályája elején tevékeny részt vett a közéletben s különösen felekezete hitéletében vezérszerepet játszott. Ebben a minőségében sem tagadta meg magát sohasem a széles látókörű, tudományos készségű ember, kit sohasem vakítottak el sem felekezeti, sem nemzetiségi szempontok. Szereplése azonban alig tartott néhány évig, mert nehéz tődbaja arra kényszerítette, hogy teljesen visszavonuljon a közélet

sz Árpád-ház leányágának ivadékát, Hesszeni Amália hercegnőszönyt.

S elénk tárul hazánk ekkori siralmas képe, mikor a magyart a zsoldos német katonaság üzi, hajlja, veri, kinezza; a pórok fiatal nejéit, leányait megbecsteleníti; barmait, tulkait elveszi, boros pincéit feltöri, ág- és ruhaneműit elragadozza; a szerencsétlen parasztembert utolsó garasának előadásáért zaklatja, pácázza, lábánál fogva felakasztja, mestergerendára honaljánál fogva felkötö s talpai alá tüzet rak vagy egyéb válogatott torturákkal gyöttri, holtra veri; ahol helyőrség van, a körülfekvő földet lefoglalja; a magyar urak házaiban saját zsebe megtöltésére kocsmát, mészárszéket nyit, vámot, vásárdíjat szedtet s a jobbágyokat csapatostól hányatja tömlőre.

Nem csoda, ha kűtör a Tokay-féle porlázadás, a vérig gyötört nép s a Thököly-féle bujdosó kurucok elkeseredésének rohamszerű dühtörése, melyet azonban a császári hadak és labancok Harangodnál szétvernek.

S hogy Rákóczi bele nem sodortatik, menthetlenül elvesze nélkül, hogy hazájának használt volna: gyors fölfogásának és annak a megfontoló érettségnek tulajdoníthatja, mely már gyermekkorában is sajátja volt, mely távol tartotta e mozgalomtól.

Pedig nemcsak a magyar nemzet elkobzott alkotmánya romjain keseregve s az idegen zsoldosok garázdálkodásait nyögve fordult feléje epekedő sovárgással, hanem várakozással nézett eléje családjának ellensége a császári udvar s Európának valamennyi állama.

Azonban az eszme közössége: a haza szabadságainak megmentése kapcsolatba hozza őt korának legeszebb fejével, a tüzelőkű daliával, később egyetlen bizalmas barátjával, törekvéseinek, vizionosságainak, dicsőségének és bukásának hiv. osztályosával, gróf Bercsényi Miklóssal, ki ismervén az ifju fejedelem honszerető lelkét, a tettek mezejére ösztönzi, tüzei, vezérli lánglelkének egész hevével, vezérli igaz

szeretettel, hűséggel és nagy elméje bölcs tanácsaival.

S az egymást gyorsan követő események: a feszült európai politika, a Bourbon és az ausztriai ház viszálykodása a spanyol-habsburg örökségen, levelezése a francia udvarral, Longuavall árulása, a fejedelem elfogatása, Németúj-hegybe, lefejezett nagyatya tömlőcébe vitetése, kalandos megszökése, elítéltetése halálra, vérdíjak kitűzése fejére, másfélévi bujdosása Lengyelországban: a nemzet apostolvá avatják őt s az akció terére léptetik.

Ime, jön már a szabadító, a honfoglaló ősök útján vérről fölnni a bitörök homlokára: ne bánstol a magyart! S megszűntetik vele az a csodálatos dal, melynek varázssereji hangjait ma sem hallgathatjuk szívdobogás nélkül; melyben benne van a mult idők minden nagysága: Árpád honszerző leventéi, Nagy Lajos és Hollós Matyas dicsősége; benne zug Botond bárdja, ott harsog Lehel kűrtje; benne a jelen keserve, mert „megujulnak a dicsőséges magyar nemzetnek régi sebei” s benne a szebb jövő: a szabadság reménye.

S látjuk, hogy a szabadító körül mint egy ferő áll fegyverbe Magyarország. Megszólal a tárogatók hadi éneke, sorakozik a kuruc tábor: a palotás ezred, a francia gránátos osztály, az arnotok és gavalierok kompániája, a karabélyos huszárezred, az udvari és regularis had s megindul a dicsőséggel és gyázzsal teljes 8 évig tartó küzdelem Istenért és szabadságért, melyben bár a sors a felkelők első szereplésével, a dolhai vereséggel mintegy reá mutat a forradalom végeredményére; bár Rákóczi kezébe kerül majdnem az egész ország; bár az erdélyi rendek fejedelmé, — Magyarország szövetséges karai és rendi vezérő fejedelmé választják: a hibás hadi szervezet, az egyöntetű terv és összetartás hiánya; a külsegély elmaradása; az onodi országgyűlésen a Habsburg ház trónvesztettségének kimondása; a barát és ellenségétől egyaránt zaklatott ország kimerülése; a pestis kitörése; a trencsényi szerencsétlen ittközlet; a Romhány és Vadkert melletti vereség

végét vetik a kuruc világnak. S fölhangzik az erdők mélyén, rejtett helyeken a tárogatók sírása, a bujdosó kurucok keseregése:

„Csillagok, csillagok,
Utat mutassatok!
Hova, merre tartunk,
Merre bujdosoljunk,
A fekete gyászból!
A világ mely táján
Verődik táborra?
Az a régi tábor?...
— Hej, Károlyi Sándor!
Hej, Károlyi Sándor!”

Bujdosik a fejedelem is idegenben, itthagya mindent, mi szívének kedves volt s halad oda, hova végzete viszi:

„A merre tenger zug,
A merre a szél jár,
Csillag lehanyatlík
Ott nyugszom meg én már”.

Ott nyugodott meg, 24 évi bujdosása alatt is megtartva törhetlen hitét küldetésében s folyton várva az idő eljövételét, mikor az ő vezetése alatt egyesül a magyar. Ez tartá benne a lelket, ez nem hagyta őt elcsüggedni, míg végre 1735 április 8-án poétalelkű hű kamarása fájdalom hangoz írja néjének: „Amitől tartottatok, abban már benne vagyunk. Az Isten árvaságra téve bennünket és kivevé ma közülünk a mi édes urunkat és atyánkat. Ma nagypéntek lövén, mind a menyei, mind a földi atyánknak halálukat kell siratnunk.”

De hát vajjon siratnunk kell-e, vajjon meghalhatt-e ő, kiben úgy tetszik, mintha a szabadsághősök minden dicsősége és minden gyásza összpontosulna?

Ki feláldozza családi boldogságát, kincseit, királyi vagyonát csak azért, hogy nemzetét boldognak lássa; ki bukásával mégis eléri az alkotmány és vallásszabadság biztosítását s megyeti alapját a kuruc-programm leglényegesebb kívánásának: hogy Magyarország magyar maradjon?

Nem! bár mióta a hontalanság keserű kenyerre lett önzetlen tetteid jutalma, oh dicső

izgalmas küzdelmeitől. S bár úgy ő, mint családja mindent elkövetett, hogy egészségét visszanyerje, a gyilkos kór ma reggel, napokig tartott halálos küzdelem után kioltotta életét. Halálát nagyműveltségű neje és négy gyermekén kívül széleskörű rokonság gyászolja. De őszinte részvétet keltett a halála városszerte mindenütt, ahol a rokonszenves modoru, koncilians férfit ismerték. A vármegyeházára, a városházára és a gör. kat. hittársaság épületeire kitűzték a gyászlobogót. Temetése holnap délután 2 órakor megy végbe. Az ügyvédi kar koszorút helyez dr. Petrovics ravatalára.

Fekete Etelka áll. tanítónő folyó hó 26-án Nagykikindán 19 éves korában rövid szenvedés után meghalt. A fiatal tanítónő most nyerte el a tanítói oklevelet, hamarosan állást is kapott, de azt már nem foglalhatta el, mert sorvasztó betegsége ágyba döntötte. Temetése vasárnap délután volt nagy részvét mellett.

Tanítók gyűlése. Lovrinból írják lapunknak: A „D. M. T. E.” nagyszentmihályi fiókja folyó évi október hó 25-én Lovrinon tartotta az évi rendes őszi gyűlést több helybeli vendég és számos egyetemi tag részvételével. A gyűlést megelőzőleg a jelenlevők a helybeli róm. kath. templomban szent misét hallgattak, melyet főtiszt. Naszády József kisőrségi segédlelkész tartott. Istentisztelet után Muth János elnök a megjelent egyetemi tagokat és vendégeket üdvözölve, a gyűlést megnyitja. Egyben sajnálatát fejezi ki a felett, hogy a helybeli iskolaszék tagjai mintegy tünnetlenül távol maradtak a gyűléstől. Majd Zahradnyik Kálmán lovri tanító érdekes gyakorlati előadást tartott I. osztálybeli növendékeivel a számtanból: megismeretlenség a jelképes (mimikai) úgynevezett „Csikós-féle módszer-t. Beható eszmecsere után, amelyben Muth Jánosné, Buding Ede, Harter József, Kühn Lajos és Sas János résztvettek, a gyűlés többsége csak a régi módszer mellett, mely mai napig kitűnőnek bevált, foglalt állást s az előadót különben sikerült tanításáért jegyzőkönyvi köszönetben részesítette. Általános tét-zéssel találkozott Deim János tanítónak „II. Rákóczi emlékezete” című s forró hazaszeretettel áthatott előadása. Az előadót is kitüntette a gyűlés jegyzőkönyvi köszönettel. Az egyetemi tagok névsorának kiigazítása s néhány új tag felvétele után az elnök a gyűlés elé terjeszti „Orvoslandó bajok, hézagos miniszteri rendeletek”-re vonatkozó indítványát, mely szerint áll. tanítói állások betöltésénél a pályázati határidő lefolyása előtt kinevezések ne történjenek meg. A gyűlés magáévá teszi ezen indítványt, valamint Sas János ama javaslatát is, mely szerint a tanítói nagygyűléseken tárgyalandó fontosabb ügyek behatárolt tanulmányozás céljából legalább 14 nappal a nagygyűlés megtartása előtt tanügyi lapokba közzététessenek. Az elnök végre köszönetét fejezte ki a megjelent vendégeknek, nevezetesen Glasz

Fejedelem, 195 év merült az idők végtelen tengerébe, mely idő sok új eszmét, sok nagy embert produkált; bár az 1715: XL. t. c. el Te és mindazon társaid, kik az egyetemes amnesziát nem vették igénybe, törvényesen száműzettek, a veletek való érintkezés felségértés terhe alatt tilalmaztatván: mégis neved nem merült feledésbe és semmit nem veszített varázsából.

A nemzet mostoha gyermekei: a jobbágyok, a parasztok, az egytelkesek kunyhóiban templomot talál neved; a nemzet zöme szívébe zárja emlékedet s emberöltőről-emberöltőre megőrzi hűséges szeretettel, a Te neveddel kötvén össze a szabadság fogalmát. S akit a nemzet zár magába, az örökké él.

Ime, e nagy napon, midőn hűlő porod a hön szeretett haza földjében talál nyughelyet, a magyar szívébe örökre bevészt emlékezeted alakította templommá e hazát; a Te dicső emlékezeted hozott minket is e templomba, ünnepeink a magyar szellemet s hálát adni a Gondviselésnek, hogy nekünk adott Téged.

Oh, Rákóczi, „sötét éjben fényes csillagunk”, ez ünnepélyes órában úgy érzem, hogy ama nagy eszme, mely lelkedet egészen áthatotta s tette serkentet, mely alkotmányunkat újra feltámasztotta, mely szoros összeköttetésben áll hazánk örök életével, itt van a mi szívünkben is.

Ugy érzem, hogy ma, mikor porod a haza szentelt földjével egyesül, fogadalmat kell tennie e haza minden polgárának, hogy a magyar szabadság eszméjéhez hű marad mindhalálig. érje bármí sors.

Jertek tehát, érzésben összeforva emelkedjünk hozzá s ünnepeink a magyar szabadság dicső bajnokát! Ünnepeink fogadalmunkkal, szent esküvésünkkel. Emeljünk oltárt, fonjunk illatos füzért.

Élesszünk tüzet, szent hálalángot,
Dicső porára hintünk babért!

Oh jertek ünnepeink a szabadsághősök eszményképét, ki az emberiség boldogulásában találta meg örök életét!

Mihály közsegi bírónak, Schmidt Ferenc helybeli plébánosnak és Naszády József kisőrségi segédlelkésznek, mire a gyűlést berekesztette. Gyűlés után közös ebéd volt.

A közsegi tanítók vasuti jegye. Az albunári közsegi iskolaszék elhatározta, hogy előterjesztést tesz a törvényhatósági bizottsághoz, amelyben léri, hogy a törvényhatóság eszközölje ki a közsegi tanítók részére is a kedvezményes vasuti jegyet.

Üngylikos nyomdász. Egy fiatal nyomdász ma éjjel szülői lakásán, az Écskai-utcában — a mikor az egész ház mély álomba volt már merülve — forgópisztolyból mellbe lötte magát. Novákovics György a neve a fiatal nyomdásznak, aki hosszabb idő óta állás nélkül volt s aki most 22 esztendő. Az álmukból felriadt szülők fuakat azonnal a kórházba szállították, ahol az orvos konstataálta, hogy a seb halálos. Novákovics, aki most még eszméletlen van, megtagad minden felvilágosítást tétéről. Szülői azt hiszik, hogy a katonaságtól való félelmében lötte meg magát.

Színház.

* Vig özeveg. Tegnap este negyedszer került színre a színházban Lehár pompás operettje az eddigi szereposztással, igen gyenge előadásban.

* Az utolsó két előadás. Szerdán és csütörtökön lesz az idei őszi évadnak az utolsó két előadása. Mindkét este Strauss József, a keringő király utolsó műve, a „Milliárdos kisasszony” kerül színre. A darabot a bécsi „An der Wien” színházban adták először, hol 300 előadást ért. Nálunk Budapesten a „Magyar Színházban” került színre, hol szintén zajos sikert aratott s állandóan műsoron van. A darabban a nők közül Révész Ilonka és Ragányi Iza, a férfiak közül Virányi, Remete, Gózon, Sik és Szalóki Dzsó játszanak vezetőszerepet.

A társulat pénteken két és fél havi tartózkodásra Zomborba utazik.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Uszkocsálás. Ez év július havában Szerb-Aradácon Purkov Ráda, Nikin Száva, Tadin Szrélya és Szlankamenac Branko erőszakkal megszőktették Nénin Latinkát, Purkov szeretőjét és kocsin Szerbelemérre vitték. A leány szülői személyes szabadság megsértése címen vádat emeltek a szőktető legények ellen, akiket ma a nagybecskereki kir. törvényszék, miután beigazolódott, hogy a szőktetés erőszakkal történt, 7-7 havi fogházra ítélte el. A vádlottak feleltek.

§ Váltóhamisító napszámos. A nagybecskereki kir. törvényszék előtt vádlottként szerepelt ma Arsinov Zeiva napszámos azért, mert egy ismerősének váltóján a forgató Lévaity Aca névalírását hamisította volna. A megejtett tárgyalás azonban nem tudta kideríteni, hogy Arsinov hamisította-e a névalírást s ezért a törvényszék felmentette. Az ítélet ellen az ügyész felebbezést jelentett be.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, október 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király végleges megállapodások szerint november 21-ikén érkezik Budapestre, ahol december elejéig marad.

Rákóczi és Thököly temetése.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kassáról sürgönyzik, tegnap délután folyt le az ünnepségek utolsó aktsza, a tulajdonképeni temetés. A dombon fölállított pompás ravatalhoz délután 2 órától a küldöttségek járultak egymásután s ez a fölvonulás 1/2 óráig tartott. Ezután a hamvakat nagy harangzugás közepette fényes szertartással a sirba helyezték. Ez alkalommal megszólaltatták a Kassára hozott Rákóczi-harangokat is.

Budapest, október 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Késmárkról sürgönyzik: A Thököly hamvait hozó vonat, amely tegnap délután 1 órakor indult el Kassáról, ma kora reggel érkezett ide. A hamvakat nagy lelkesedéssel és dizzsel fogadták s a pályaudvarra óriási közönség vonult ki. Az egész város föl van lobogóva. A hamvakat a pályaudvarról az evangélikus templomba szállították, ahol nagy diszszel

örök nyugalomra helyezték. A szertartás alkalmából Thaly Kálmán, utána pedig Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter mondott nagyhatású beszédet.

A külügyminiszter Budapesten.

Budapest, október 30. (A „Torontál” ered. táv.) Aehrenthal báró közös külügyminiszter ma reggel érkezett Budapestre s sógorának, Széchenyi Gyula grófnak budai palotájába szállt. A külügyminiszter délelőtt meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Aehrenthal azután meglátogatta a többi Budapesten időző minisztereket, a távollévőknel leadta névjegyet s a délutáni gyorsvonattal visszautazott Bécsbe.

A delegációk.

Budapest, október 30. (A „Torontál” ered. táv.) Mint illetékes forrásból jelentik, a delegációkat november 25-ikén nyitják meg. A tárgyalásokat azonban nem egyfolytában tartják, hanem közben az osztrák választói reform parlamenti tárgyalása miatt megszakítják, miután az osztrák kormányt a parlamenti vita teljesen igénybe veszi.

Pitreich bucsuja.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” eredeti táv.) Pitreich volt közös hadügyminiszter, aki tegnap este érkezett Budapestre, ma délelőtt tette meg bucsulátogatását Wekerle Sándor miniszterelnöknel s a többi Budapesten időző magyar miniszternel.

A költségvetés.

Budapest, október 30. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottsága holnap ülést tart, amelyen az 1907. évi költségvetést tárgyalja.

A bolgár trónbeszéd.

Budapest, október 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából jelentik: Petrov miniszterelnök ma nyitotta meg a szobranje új ülészakát trónbeszéddel. Az Euxinogradban levő Ferdinánd fejedelem távolmaradása kormánykörökben nagy fel-tűnést keltett. A trónbeszéd kifejti, hogy Bulgária gazdasági helyzete állandóan javul. Csak a Törökországban élő testvér-törzsek helyzete még mindig aggodalmakra ad okot. Bulgária viszonya a szomszéd-államokhoz és a nagyhatalmakhoz a lehető legjobb s Bulgária ma már azon a ponton áll, hogy számottevő, fontos tényező szerepét játssza a Balkánon.

A villamosok sztrájkja.

Budapest, október 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A villamos vasutasok sztrájkjában semmi változás nincs. A sztrájk ma is tart és sem a sztrájkolók, sem a vasúttársaságok nem akarnak engedni.

Határidő-üzlet.

Budapest, október 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
Buza (áprilisra 1907.) . . . 14.88 — —
Rozs (áprilisra 1907.) . . . 13.22 — —
Zab (áprilisra 1907.) . . . 14.20 — —
Tengeri (májusra 1907.) . . . 10.36 — —

Nem kidobott pénz,

hanem határozottan gyümölcsözőtőke az, amit a Scott-féle Emulsio-ért kiadunk, mert a jó, erőteljes egészség mindig többet ér a vagyonnál. A Scott-féle Emulsio a legjobb norvégiai gyöcsukamájolajat tartalmazza és kizárólag csakis ezt a minőséget használják a Scott-féle Emulsio készítésére. A magában sajtós Scott-féle készítési eljárás 30 éven át gyűjtött tapasztalatoknak és tanulmányoknak az eredménye. Ezen szer rendkívüli hatáserővel bír és ott, ahol betegséget gyógyítani, vagy a betegség pusztító következményeit kell leküzdöni, gyors és biztos sikert ér el. A közönséges csukamájolajjal megközelíthetőleg sem lehet oly kedvező, biztos eredményeket elérni, mint a Scott-féle Emulsio-val.

A Scott-féle Emulsio valódiágnak jelle a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beklüdtése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerár”
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszerárban.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, kedd, október hó 30-án:

Egy angol detektív kalandjai.

Vigjáték 3 felvonásban.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, szerdán, október hó 31-én:

A milliárdos kisasszony

Nyiltér. *)

Reggeli
előtt

1 pohár Rohitschi „Tempel-forrásvíz” vízelethajtó, étvágygerjesztő hatása és elősegíti az anyagcseret. A „Styria-forrásvíz”-nek hatása ugyanaz, csak erősebb.

(922b-33)

*) Az a rovat alatt közzétételért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1906. október hó 1-től

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.

Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.

Szegedre: (motorkocs) d. u. 1 óra.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.

Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 20 perc.

A Nagybecskereken állomásozó 29-ik gyalogezred 1. zászlóalja a szükséges marhabus, sertéshus, zsír és egyéb élelmiszerek beszerzését az 1907-ik évre ajánlat útján óhajtja elvállaltatni, a miért is felszólítja mindazokat, akik a szállításban részt venni kívánnak, hogy lebélyegzett ajánlataikat 1906. évi november hó 15-ig a Rezső-laktanya élelmezési irodájához nyujtsák be.

Az élelmezési kezelőség.

(987-31)

Örömmel és köszönettel

ingyen értesitem a hasonló bajban szenvedőket, hogy mi módon szabadultam meg a hosszadalmas **asthma, köhögés, tüdő- és torokbajtól**, valamint az **álmatlanságtól**, és azóta életvidor és egészséges vagyok.

Pella János

(979-31)

Brünn, Morvaország, Hofgasse 2a.

Karlova község előjárósága.

2514. sz. 1906.

988-31

Hirdetmény.

Karlova község képviselőtestülete 70/899 és törvényhatóságilag 1552/41.239/99. sz. a. jóváhagyott határozat értelmében a Karlova község mint erkölcsi testület tulajdonát képező és egyesek által elokkupált földterületek az 1875. évi kataszteri felmérés szerinti állapotnak visszaállítására pályázatot hirdetünk.

Felmérendő a község tulajdonát képező 3700 holdat kitevő és 14 helyen elszórva elfekvő legelő- és szántóföld. Ezen ingatlanból egyesek által elfoglalt részeknek kimutatása a térképben a foglalás határvonalának kitüntetése, a megváltási ár kiszámítása s 5 lánconként karók elhelyezése.

A szükséges fuvar, napszámot és anyagot a község adja.

Felhivatnak mindazok, kik ezen munkálatot elvállalni óhajtják, hogy zárt írásbeli ajánlataikat folyó évi november hó 10-éig alulírott előjárósághoz adják be

Karlován, 1906. évi október hó 26-án.

Kovács, bíró.

Bossán, jegyző.

Két
butorozott szoba

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715-x 78)

323/par. ül. szám.
17.736/1906.

988-11

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1884. évi XVII. t.-c 172. §-a értelmében az 1907. évre megválasztandó iparhatósági megbízottak választására jogosított nagybecskereki kereskedők és iparosok összeállított névjegyzékei folyó évi november hó 1-8 ig a városi I-ső jegyzői hivatalban közszemlére kitéve lesznek és hogy azok ellen a metáni felszólamlások folyó évi november hó 10-ig a városi tanács, mint első foku iparhatósághoz benyújtandók.

Nagybecskerek rend. tan. város tanácsának, mint első foku iparhatóságnak, 1906. évi október hó 26-án tartott üléséből.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(853-x 35)

Szőlő-
oltványok.Valamint az
elmúlt évek-
ben is aKöküllőmentli első szőlőoltványi telep
tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes 117.

Nagyküküllőmegye — volt az egyedüli az országban, mely vevőinek minden tekintetben kifogástalan minőségű — egészséges-fajazonos és teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb faja és alanyu bor-, csemege-bor és különleges csemege szőlőoltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok hamulatatos eredménye-
923-477 ket érnek el.

Kivonatára képes árjegyzék — számos elismerto levéllel —
ingyen és bérmentve.

(923-47.10)

Torontálvármegye alispánjától

29448/1906.

978-33

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszter 1906. évi május hó 10-én kelt 10959/IV-a. számú rendeletével a helybeli „József”-közkórház telkén létesített új pavillon berendezésére szükséges butorok és egyéb tárgyak beszerzését 20.405 korona 30 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített tárgyak szállításának biztosítása céljából az 1906. évi november hó 26-ik napjának 11 órájára a torontálvármegyei alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi tárgyak szállításának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóbanforgó munkálatra vonatkozó részletes költségvetés a nevezett alispáni hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a költségvetésben foglalt összes berendezési tárgyakra, valamint a vasbutor, fabutor, fehérművek, evőeszközök és különféle tárgyakra külön-külön is adható be ajánlat.

Nagybecskerek, 1906. évi október hó 23-án.

Jankó,
alispán.

RÁMPÁS

Vörös literje 30 krajcár

Fehér literje 32 krajcár

Dr. Brájjer Lajos
szóllejéből.

Kapható Zápolya-utca 1. sz.

960-x.13

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1906. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvétetnek a „TORONTÁI” kiadóhivatalában.